

Proprietar: **Vad. Iul. LUDOVIC VAKÁR**
 Inreg. la Tribunalul Ciuc, sub Nr. 11940-1938. Dos. No. 27

CSIKI LAPOK

(ZIARUL CIUCULUI)

Redactor responsabil: **VICTOR RÉSZEGH**
 Inginer-Agronom

A külföldi sajtó — Őfelsége chisinaui beszédéről.

A „Tan” című török lap „Az egész világot foglalkoztatja Románia királyának legutóbbi beszéde” címmel foglalkozik Őfelsége chisinaui beszédével. Kiemeli az Uralkodónak azt a kijelentését, amely szerint Románia a legnagyobb áldozat árán is kész megvédeni határait s a Dnyeszter őrkére határa lesz az országnak.

„Ezek a szavak — írja a török lap — tudtul adják, hogy Románia semilyen körülmények között nem megy bele Besszarába átengedésébe, amely a szövetséges és baráti ország tüdejét jelenti”. Az Uralkodó beszéde vágot vet annak a helyzetnek, amellyel gyakran könnyelműen foglalkozott a külföldi sajtó. Ebben áll a királyi beszéd nagy jelentősége.

Berlini jelentés szerint a Völkischer Beobachter szintén foglalkozik Őfelségének a hadsereg körében tett látogatásával. Kiemeli a német lap, hogy Románia kemény elköltéséggel védi meg határait. Az Uralkodó valamennyi újja emellett Románia a béke és a semlegeség fenntartására irányuló akaratának újabb megerősödését is jelentette.

Utal ezután arra, hogy a román—bolgár viszonyban enyhülés tapasztalható tekintettel arra a különleges figyelemre, amelyet Bucu restiben Olaszország balkáni politikája iránt tanusitanak, javulóban van a román—magyar viszony is. Hivatkozik a cikk a „Timpul”-nak arra a vezércikkére is, amely szerint Románia baráti kapcsolatban kíván élni a Szovjetszövetséggel s végső következtetésül hangoztatja, hogy a román külpolitikai magatartásának nagy jelentősége lehet Románia jövőjére nézve.

A legmagyarabb halál.

Mi lehet a legmagyarabb halál. Az, amikor a sajtó fajtája végül ki, azokat, akik legérdemesebb munkáikat a nemzethez szentelték.

Nem egyszer írunk arról, hogy mennyire értünk mi ehhez. Elvadásolni, bizalmatlansággal megemlékezni és üldözni a közösségünk munkáit azt nálunknál senki alaposabban ünni nem tudja.

Harcos Ferenc „emlékezéséből” ide írjuk egy nagy magyar embernek Pulszky Károlynak a smorru végzetét. Látszik csak miképpen fejezte be a nyolcvanas évek kitűnő köz munkája az életét, a mi fajtánk irgalmas nem ismerő „vadása” hajlamában.

A legmegrázóbb és mondhatnám: a legmagyarabb halált Pulszky Károlynak rendelte a sors. 1896-ban a kultuszminisztérium büntető feljelentést tett ellene. Azonnal gyanúsították, hogy hűtlenül kezelte az állami pénzt, melyet rábíztak, hogy kútárgyakat vásároljon Olaszországban. — Mivel a Pulszkyak rendületlen és harcias hatvanhatosok voltak, a közjogi ellenség részéről olyan embervadászat indult meg, amely ritkaság-számba ment a híres magyar vadászterületen is. A kormány pedig szíves tüntetett a sajtó szigorú erkölcsi felfogása mellett, hogy első kakasszóra megtámadta a boldogtalant.

A képviselőházas tudós orvostudományi főleg azt vették zokor, hogy Pulszky az állam pénzén valami Piombó nevű festőtől is szerzett képet. A magyar politika szétvártában Piombónak olyan hangása lett, mint Franciaországban a Panama szössék. — Valahányszor Polónyi

Gáza, az önkéntes főmagánvadász, gunyosan a Háza süvöltötte a Piombó nevet, a honatyát dühöndentek a kecsagástól. A Piombó, melyért szegény Charliet annyit támadták, ma a Szépművészeti Múzeum egyik legfőbb büszkesége, miként a többi műárgy is, amit hosszú, kulturális leltárunk nagy értékek közé tartozik.

Azt hiszem, én voltam az egyetlen újságró, aki kísérletet tett Budapesti Hírlapban Pulszky megmentésére. Akkor sem értettem ma sem tudom, miért kellett halálba üldözni. Igen, hogy ő, bármennyire saklalták is, nem akart halálni a szomszédokról. Ugy látszik, nem csinált feljegyzést, a pénzt, a mit rábíztak, magánál hordta és ha kiadása volt, egyszerűen a zsebébe nyúlt. Mikor vásárolni és gyanúsítani kezdtek, egy hétig ágyban fektet, bár nem volt beteg. folyton balfi regényeket olvasott. Az angol leányélet fehér és együgyű világába menekült a szennyáradat elől, amely anyámat kényszerítte. Az embervadászoknak gyönyörű dolguk volt: az áldozat meg sem kísérlette a menekülést.

Külön vádponként hagostatták, hogy Velencében szerszámot adott Kezóra Dusénak. Sozan azt felháborították azt azonban senki sem tudta, hogy a természeti műárgyak megéri-e a pénzt, amit Pulszky értük adott? Pedig nézetem szerint ez az fordul a kérdés. Ez azonban nem is kérdés, azóta szászor is megállapították, hogy az állam pénzével soha jobb üzletet nem csináltak, mint az a k. l. ommal. Tudunk eseteket, mikor az összes hivatalos formasságok betartása mellett óriási kárt okoztak az országnak; Pulszky nagy hasznát szerezett, mivel azonban nem törődött a formasságokkal, kiüldözték a hivatalából és az életéből.

Egyelőre a nagyvilágban bolyongott, elment Ausztráliába — a renaissance lovagjai a birkenytrók kőz: — de aztán elunta a dolgot és nyílt tengeren, utban Délamerika felé, többször megalapította magát. Lehet, hogy akkor is a velencei serenata vizsgálta az életében, amelyet Duce erkélye alatt játszott.

A nemes vad terítékre került, a hivatalos viribus unius sikerült elpusztítani az egy ritka nemesi értéket. Az utókor észbe kapott és felállította mellősszobrát a Szépművészeti Múzeumban. Kinek dicősségét és kinek szégyenét hirdeti az?

Jelünk, a háromágu csillag.

Január 3—4 ón Erdély fővárosába lépett nemzedéke értékesítet ter ott Kolossváron. Az értékesítő Tamási Áron sinököit és mondott bevezető beszédet Helyesüké miatt nem közhathatjuk egész terjedelmében e beszédet. Szemelvényeket adunk belőle. Tamási többek között ezeket mondotta:

— Amért állunk itt, az idők küszöbén, hogy megvisszajuk láthatatlan gépjárműket s ha szűsösges: alkalmassá is tegyék magunkat arra, hogy lehetőleg téve és nélkül ismerjük fel a célhas vezető utat.

— Nem vagyunk gyakorlat hiján ebben a munkában. Hiszen a nemzedék, melynek sorából egyetlen hívó szóra oly számosan jelentkezték, hosszú eszedők óta nyugtalan és nyugtalanító lelkiismerete az erdélyi magyarságnak. Ebben a súlyos órában, amikor újabb határkőhöz érkezett a nemzedék, asigora tárgyalóságokkal állapíthatjuk meg a következőket: amilyen ébrenszó és el nem muló szerepet töltött be az előtűnik járó nemzedék az irrodalomban, olyan ébrenszó és el nem muló szerepet kell betöltenie ennek a nemzedéknek a nemzeti közelethez. Ennek a kijelentésnek minden felhívás jellege, hiszen aki már jóidőre harcolt, azt nem kell harca szólítani: de ugyanúgy dicséret vagy jutalom jellege sincs, mert annak csak a jól megvívott harc után van a helye. Vessz vonhatatlan kötelet zettűsgé van benne, melyet egyidőben, mint virágot, salverre tűsött es a nerz dék. A virág az: ta elhánya ezimált s most az örkődésnek es a feltételek legmagasabb goudjával kell vigyáznunk az érő gyümölcsre, mely talán egy napon egyetlen tápláléka lesz a közel kétmillió magyar lélekeknek.

— Elérkestünk ehhez az értekez' ether, mely valójában csak a magva annak, aminek a fejlődés rendje szerint történnie kellett volna. A különleges idők azonban nem engedték meg, hogy es a férfivá érett nemzedék népének színe előtt eszes számban jelenjék meg. Csak kevesen vagyunk itt, de akik vagyunk, egytől egyig érezzük, hogy valamik vagyunk a sokból. Azt mondhatom, hogy példaképek vagyunk itt. De ha igen, hogy nemcsak az egyéneknek, hanem a nemzeti közösségnek is van lelke: akkor mi ebből a lélekből valók vagyunk s úgy sikrásunk vagy borulunk el, mint maga az örök valóság, a nemzeti lelke.

Külön-külön es együtt, mind jól érezzük es utat, amelyen idáig jöttünk. Ahogy ember szokta, egy pillanattal fel is mértük, ami a hátunk mögött van. S ahogy ember szokta, csak most látjuk, mily nehéz es vészjelző volt es az ut. S mégis eljöttünk rajta! Van-e hát ottunk arra, hogy kétségeket vagy éppen félelemmel teljünk el, amikor előre es határozottabb lépésekkel

tovább kell menjünk? Hit es csoda veseti, magyar barátaink, az embert. Emberi hit es isteni csoda. A hit magunk szeresésünk meg vagy kell megismerésünk, hogy méltók lehessünk az isteni csodára. Mit tegadjuk: soha még nagyobb szükségünk nem volt a hitre es az isteni csodára, mint éppen ennek az eszentendőnek a küszöbén. Mert ha nehéz volt eddig, amig jóformán csak gondolatokat, vágyat es terveket szüjtünk, akkor szászorosan nehezen es mostantól fogva, amikor dolgozni es cselekedni akarunk.

— S ha nem volt forradalmi, az egészseges fejlődés es a lelkiismeret vesette odáig, hogy jónéhány képviselője itt ül a Romániai Magyar Népközség hivatalos felső közsőt. Barátaink! Hívőlkény es türelmetlen ifjúság es teremő fiatal férfitor ennél szebb áldozatot nem is hozhat népeésért. A közsőség érdekében, a „lebbsegi” magyar virág életéért, legyőztük önmagunkat es engedelmesen odsáítottunk az ember mellé, aki látható feje az erdélyi magyarságnak. S odsáítottunk volna, bárki legyen es az ember, mert a viharfelbök alatt az egy test es egy lélek gyöhabetlen eszméje azt parancsolta nekünk.

— Nem titkoltuk soha s most együttesen is, mint egy szív es lélek, valómást tesszünk jelünkről, melyet minden körülmények közsőt hordozni kívánunk magunk előtt es magunkban. Es a jel egy csillag, mely nem ötgúgán gazdag, mint a boldog botlehelmi pástoroké, hanem három ágával szegény, de szászor. Nem a megszületet Mészást jelzi, hanem csak a vágyat utána, ahogy Keresztelő szent János látomásában jelenhetett meg egykoron, sáska-bus erején, erdei kísértegek sürgés-forgása közsében. Három ága van csapán ennek a mi „lebbsegi” csillagunknak, de es a három lagalább eses: vág, mint a kard s ha kell, szikránk is, mint a kard.

Egyik ágát Kereszténynek hívják, a másik ágát Nemzetinek hívják s a harmadikat Szociálisnak hívják.

— Keresztény a szónak ősi értelmében, mely a hitet es a hitért a halált rejti magában. Nemzeti a forgalom emberi es dicső magyar értelmében, mely örök virágokat nyíltot vevővir katonák sírján. Szociális a Nemzet megszületéséért, melynek cimere a nép.

— Magyarok fiak! A keresztény eszmének hívei, a nemzeti gondolat jegyesei, a szociális meggyőződés lovagjai! Munkátek elő ezt a csillagot esmelem. Lgyes-tek hozzá hívek es alatta teremjeteek olyan gyümölcsöket, melyeket idő jöttével megsaporíthat az isteni csoda, mint az öt árpakenyert.

Mult hét.

— Az év utolsó hónapjában megkezdődött diplomáciai munka mindíg nagyobb lendületet vesz. Az új év első napjaiban a lendület megerősödött. Mondhatnánk, hogy az olaszok vesesnek ebben a diplomáciai tevékenységben. Erössen bizonyos, hogy a többi hatalmak sem pihennek. Csak még nem alakult ki annyira a tervük, hogy nyilvánosságra hozhatnák.

Az olasz diplomácia eddig csak inkább hangoztatta balkálai es duna völgyi érdekeit. Az év első napjaiban azonban már a csellekvás terére lépett. Magyarország külügyminiszterével folytatott olasz megbeszélések est bizonyították.

A nyugati hatalmak munkája két irányban domborodik ki. Egyik a finn orosz ellentét, a másik pedig a közél keleti front. Míg azonban az északki reszen nincs meg a határozott közső terv, mert Anglia még határozatlan, addig délen, a közélkeleti fronton a közső es egy akarat jobban kijűnik. It a szarvenkedés már érethaladottabb állapotban van. Általános hangoztatott nézet, hogy a tavassz várják. Nem his szerepet játszik es a megfontolés, hogy mindkét fronton nem repesek működésbe lépni. Valamelyik front feltétlenül gyengébb lenne. Ezt p díg az ellenfél feltűntül híhasználná, ami ezzel a kockázattal járna a nyugati hatalmakra, hogy mindkét front, az északi is, a déli is, megingatható, sőt megemlékíthető volna. Es a kétfrontúság a nyugati hatalmaknak igen nagy gondot okoz. Akadályozza a döntő fellépést.

Németország hallgat. Várja az események határozottabb irányu kitalat ulását. Beszélnek békekísérletekről is. Ha ugyan vannak ilyenek, még nagyon kezdetleges állapotban lehetnek. Még csak óhajás inkább, nem is hatvány reménység még.

Az általános helyzetre igen jellemző es angol kormány általános es a francia politikai életben a kommunis a párt megemlékítetése folytán előállott szarvar.

Roosevelt amerikai köztársasági elnök üzenetet küldött a képviselőháznak es a szenátusnak. Ebben Amerika álláspontját szögezi le a mai viszonyok közsőt. Ezt es az álláspontot azonban Roosevelt igen homályosan fejezte ki. Amerikát óvatosságra kényyszeríti a távolkeleti helyzet, ahol a nagyhatalmak közül egyedül kénytelen megmérkőzni Japánnal.

Közelkeleten az arabok megnyerése érdekében különösen az angolok fejtenek ki nagy munkát. Távol-

keleten Japán a várakozás álláspontjára helyezkedik úgy, mint nyugaton a németek.

Ezek a világpolitika főbb irányelvei, melyeket követlenül szem előtt kell tartani a bekövetkezendő események és az általános helyzet megítélésénél.

— Általában forr a világ. A tél hónapok a diplomácia kemény és ígalmias munkáját bonyolítják. Közben pedig a hadsereg is mozognak. Csak a múlt héten kerakedett nagy mozgalom a belga és holland hadseregben, amelyeket teljes hadikészültségbe helyeztek. Állítólagos német támadástól tartottak. Kiderült a végén, hogy vaklárma volt az egész.

— A diplomácia erőfeszítése továbbra is a Balkánon biztosítandó békét tartja a legjelentősebb feladatnak. Ez különösen érdekes a hadviselő hatalmaknak is. Hiszen nem lehet tudni mi történik Kiszasszában. Az angol-francia veszerkar hónapok óta tevékenykedik közelében. Waygand francia tábornok régóta ott tartózkodik.

— Az újabb hírek azt jelentik, hogy ősszerente meg a nyugati hatalmak közelkeleti hadseregét. Erről a hadseregéről, különösen annak nagyságáról, igen fantasztikus hírek kerülnek forgalomba. Besszéltek másfél, megkémillős hadseregéről. A hatónai szakkörtök becalása szerint a hadsereg 300 ezer emberből áll.

A hadsereg feladatáról is különféle hírek kerültek forgalomba. A francia sajtóban a veszerkarhoz közelebbi újságitörök ennek a hadseregnek azt a feladatát szánják, hogy támadja meg a Kaukázusban lévő orosz kőolajforrásokat. Egyidőben pedig egy hajóhad vonuljon a Fekete-tengerbe és idője szét az orosz kikötőket és a Kaukázusból egészen idáig nyugol oajvonetekeket. Mászólval egy új krimi háboru kezdődni.

A német újságok esokra a tervekre megjegyzik azonban, hogy Törökországnak nem szabad elfelejtene, hogy Oroszország barátságban van Németországgal és az orosz-német tengely is fennáll.

Törökországban különösen állandóan tartanak a veszerkar megbeszélések. A megbeszéléseken angol és francia vezérkari tiszték vesznek részt.

Az egészről azt a következtetést lehet levonni, hogy valóban készül valami. Ennek a készülődésnek pedig az lehet az oka, hogy megelőssék az esetleges orosz támadást a moszuli kőolajforrások ellen. Vagy pedig újabb hadivállalásokat kezdjenek akár a Kaukázusban, akár pedig a Balkánon.

A végző elhatározás nem kis mértékben az oroszok állásfoglalásától függ. Erről azonban még sejtetni sem lehet, hogy milyen lesz. Függen azután az általános politikai helyzetűtől és a nyugati front eseményektől.

— A tavasz nem sok jó ígér. Amint a hivatalos közlemények jelentik, február 8-ra összehívták a legfőbb olasz haditanácsot is. Attól, hogy hivatalos körök sem tagadják, hogy Olaszország felkészült minden esethez, mert a tavasszal döntő katonai fejleményekre lehet számítani.

Magyar Népkezősség.

Január 25 ig lehet felebbezni azoknak, akik kiharadtak a választói névjegyzékből.

A választói névjegyzékeket január hó folyamán készítették el. Azok az állampolgárok, akik a választói törvény értelmében választói jogosultsággal bírnak, minden év január 1-e és 15-e között megjelennek a községháza működő bizottság előtt és az ő segítségével a választói névjegyzékbe való felvételüket.

A bizottság szemeljes tudomása, valamint a jelentkezők által bemutatott igazoló iratok alapján minden foglalkozássalág részére összeállítja a választói névjegyzéket két példányban.

Az ilyenképpen összeállított választói névjegyzéket 10 napra kifüggesztik a községi előjáráságon, valamint az illetékes járásbírószágon. Az érdekeltek ez alatt az idő alatt az illetékes járásbírószághoz előterjesztést nyújthatnak be, melyek felett a járásbírószágon 3 napos határidőn dönteni, Kaután a választói névjegyzékeket véglegesnek kell tekinteni.

A szenátorválasztói névjegyzékeket ugyanezen időben az illetékes törvénykezési főnökök állítja össze. A főnökök a benyújtott példányok alapján két példányban állítja össze a névjegyzéket, minden foglalkozássalágra külön és azután beküldi a társai főnököknek felülvizsgálásra és jóváhagyásra vegett. A választói névjegyzékeket 10 napra ki kell függesztetni. Ez alatt az idő alatt előterjesztést lehet benyújtani, mely felett az illetékes főnökök dönt.

Szenátorválasztói jogosultsággal bírnak azok a romák állampolgárok férfiak és nők, akik betöltötték 30. életévüket, irástudók, nem összehajthatatlanok és nem méltatlanok.

A légi támadás veszélye és az ez elleni védekezés fontossága.

Az első részben, melyben tudattuk a kémiai háború megvilágítottuk összefoglalva a harcászati eszközök időrendi fejlődését, a tüzcsovek tontosságát, melynek az alapja a puszkapor feltalálása, végül a repülő osztagoknak napról-napról növekvő tontosságát.

Hogy fokozatosan áttérjünk minden egyes tárgyra, amely a légvédelmet általában érdekli, különösképpen foglalkoznunk kell a légvédelmi támadásoknak a veszélyeivel, melyeknek igen nagy fontossága van a modern háborúban.

Az emberiség előre a földet uralta, később a tengereket és végül a légiert hódította meg. Ezeknek a birtoklásonk megvélése minden időben véres áldozatot kívánt azoktól a nemzetektől, amelyek a szerzet jogaikban sértve érezték magukat.

Minden nemzet hadserege úgy volt megszervezve, hogy megfeleljen mindazoknak a követelményeknek, amelyeket a politikai és katonai vezetőség érdekei megköveteltek: Megvédelem a nemzeti vagyonnak abban az esetben, ha az kívül-riől van veszélyeztetve, támadás a szomszéd nemzeteknek, ha az állam újabb területet kívánna meghódítani.

A védekezés a rég mult időben nemcsak abból állt, hogy az ellent távolytartsuk, hanem bizonyos visszavonulást is követelt védett helyekre, például ahogyan a barbárok beözönlése ellen védekeztünk.

A világháboru azonban alapjában megváltoztatta azokat a törvényeket, amelyeknek alapján az államok közti viszályok letolytak. Napjainkban csak kivételes esetekben lesznek ezen viszályok nyilatkozatokkal megelőzve, ezek általában más természeti tettekkel lesznek megindokolva: mint vitális terület, melyre egy hatalmasabb és jobban felkészült állam véli, hogy szüksége van a gyengébb szomszédok rovására.

Tehát napjainkban, amikor tudjuk, hogy egy nemzetközi hatalom sem tudja elkerülni az egyes államok közötti konfliktusokat, úgy a nagyok, mint a kicsinyek szakszerűen kell szervezkedjenek idejében bármely jövőbeli meglepetés ellen. Mi sem maradhatunk semmiben sem hátrább a szomszédainknál, az időnként, melyekben élünk, a jövőbeli céljaiktól, hogy megtartsuk és átadjuk, mint örökséget egy örökre egyesített és örökre konzolidált országot.

Az első légivezedelem 1914 december 4-én történt, amikor a Franciaák a németországi Freiburgot bombázták. A németek szintén nem akartak elmaradni a franciaiktól és ezért 1914. december 20. és 21-én ők is az angolországi Douwer ellen légitámadást intéztek.

A Franciaik 1915 május 23-án egy új bombázást kezdtek a németországi Ludwigshafen város ellen 28 bombavető repülőgéppel és néhány nap múlva kezdették a 3-ik légitámadást, bombázván Karlsruhe városát.

Ezen helységek lakossága között az anyagi károk mellett nagy pánik keletkezett, különösen akkor, mikor látták, hogy nem tudnak ezek ellen védekezni. Ennek következtében kérték a felelős vezetőt, hogy vagy küsse nekik békét, vagy legyenek megvédeve a légitámadások veszélyétől.

A német vezetőség ennek azonban nem dült be, ellenkezőleg vadász repülőgépekkel kísérte meg a védekezést, melyek sokkal gyorsabbak voltak, mint a bombavetőgépek, utóbbiak óránként csak 100—120 km. tudván megtenni elhárító ágyúkkal géptyverekkel és katonai fegyverrel.

Ekkor a Franciaik más harcászati módot alkalmazván tükáletessítették repülőgépeiket, melyekkel nem nappal, mikor őket láthaták, hanem éjjel kísértek meg a németfeld elleni támadást.

A németek ebben is felülmúlták őket, mert egy olyan két motoros bombavető gépet gyártottak „Fridrichsheim-Gotha” néven, melynek 150 km. óránkénti sebessége volt, 500 kgr. bombát lehetett szállítani rajta és 5000 m. magasságban 7 óráig maradhatott a levegőben.

1918-ban ismét a németek azok, akik használhatta hoznak 4 motoros bombavetőgépet, egyenként 350—380 lóerővel, melyekkel 1000 kgr. súlyú bombát tudtak megvétel vinni, 7 órai folytonos repülés közben. Ezekkel, melyeket „Rieserflugzeuge”-nak neveztek el nagy hatással támadták a francia Paris és Dunquerque városokat, valamint az angol városokat, különösképpen pedig London.

Ezeknek a repülőgépeknek minőségét sem a Franciaik, sem az angolok nem tudták a világháboru befejeztéig tul szárnyalni.

Hogy jobban számot tudjunk adni a légi támadások borzalmasáról, jó megemlíteni, hogy a Franciaik és angolok 229 nappali és 446 éjjeli légitámadást intéztek a német városok ellen, ledobván 15.108 kgr. mennyiségű bombát.

A németek viszont, több mint 100 légitámadást intéztek az angliai városok ellen, ledobván főleg London felett 280.000 kgr. mennyiségű bombát. Hasonló támadásokat intéztek Paris és Dunquerque városok ellen, melyeket Zeppelin támadások fejeztek be.

Bucuresti sem maradt el a Zeppelin támadásokból a világháboru alatt.

1918 óta a légitöltötték nagyon nagy fejlődésen mentek át. Napjainkban már 500—600 km. óránkénti sebességgel tudnak repülni, úgy nappal, mint éjjel. Ezenkívül egy bombavető repülőgépet 9.000—10.000 kgr. bombával lehet megtérhelni, mely cca 2500 km. tud leszállás nélkül megtenni.

Ha hinnünk lehet Lindberg ezredes kijelentésében, németországnak egy olyan repülőgép típusával rendelkezik, amely 48 órát tud a levegőben lenni, tehát leszállás nélkül meg tud járni Amerikát. Feltevések szerint ezekkel a repülőgépekkel bombázták az ellenséges hajókat az Atlanti Oceanuson is.

A Franciaiknak és az angoloknak lehet, hogy van hasonló repülőgépjük, de a teljesítményük még nem ismeretes. Anyit tudunk, hogy az angoloknak olyan bombavető és vadász repülőgépjük vannak, mellyel nagyon modern 1:2 ágyúval és kettőtől négy nagyon modern géptyverrel vannak felzerelve.

A következtetés, amelyet minden jóhiszemű embernek kötelessége levonni az, hogy a repülőgépek fejlődése nem szabad minket felderíten — örvendztesen, mert ez a közlekedési eszköz nem hoz többé örömet, hanem bánatot és borzalmat háboru esetén.

A légitöltötták tehát arra használják, hogy a védelemnek tegye tönkre, — üveget, asszonyokat, gyerekeket, városokat rombolni, légbe vetíteni hidakat, vasuti gepontokat, gyárakat, raktárokat stb. Ez nem ismer határokat és gátakat, csak egy más légi flottát, amely neki ellenállhat.

Éppen ezért háboru után, minden állam különös súlyt fordított a légvédelemre, amely két részre oszlik: activ és passiv. A tényleges, jobban mondv a activ védelem arra helyez sulyt, hogy az ellenség repülő raját megemissítés, azelőtt, mielőtt ennek támadási lehetőségei lehetnének s mielőtt ez pánikot és veszteséget okozna a lakosság között.

Ez a védelem első sorban a támadó bombavető flottán alapszik. A védelemben legnagyobb szerepe a vadász repülő rajnak van, majd a léghárító ágyu osztagoknak és végül a léghárító géptyvereknek.

Hogy megmutassuk milyen nagy szerepe van az ágyu és géptyver osztagoknak az ellenséges bombavető repülőgépek megakadályozásában, hogy kitűzött céljaikat elérhesék az alábbiakban felemlítjük, hogy:

1915-ben 11.000 löveget kellett kilőni, ameddig egy repülőgépet le lehetett löni.

1916-ban ezeknek a lövegeknek száma lejött a 9000-re, hogy 1917-ben 7.000 és 1918-ban 4000-re jusson.

Napjainkban jobban mondv a spanyol háboruban a kiskaliberű ágyuk 20—37 mm. ig nem várt célzási biztosítást tanusítottak, mer 15 lövésből letudtak löni i repülőgépet, amely 4000 méter magasságban repült.

A németeknek vannak ilyen minőségű 37 mm-es ágyuk, melyek két csövel és automatikus elsütési rendszerrel bírnak, a löpesséjük pedig 300 lövés percnként.

Ez a védelem rendelkezik ugyiszintén léghárító géptyverekkel is, melyeknek a céljuk harcolni az ellenséges légitöltötták ellen, de csak akkor, ha ezek 2000 méteren alul vannak, mivel e magasságon felül nincs ható erejük.

Az aktiv légvédelem azt a módszert is használja, hogy 7.000 m. magassáig telenged fix léghajókat, melyek dróthálóval vannak összekötve, hogy megakadályozzák az ellenséges repülőnek az országnak belsőjében való előre nyomulását, vagy nagyobb városok tőle érsést, abból a célból, hogy ezeket főleg éjnek idején bombázzák.

Hasonló légvédelme Paris, London és Berlin városoknak is. Más hasonló metódu a füsttel való álcázás, mely azonban nem bizonyosított praktikusnak, mert a füstöt hamar elviszik a légáramlatok.

A passiv védelem ép oly fontos, mert biztosítja a civil lakosságnak a védelmét háboru esetén a gázbomba támadások ellen. — Ennek a lényege abban áll, hogy rávezessük a lakosságot bizonyos intézkedések betartására, melyek a lakosság biztonságára előleges munkálátok végbevételére és a mentőszolgálatokra vonatkoznak.

Az általános biztonsági lépések arra vannak hivatva, hogy megszervezzék a legteljesebb mértékben a megdgyelő és a riadó szolgálatot úgy, hogy légitámadások esetén a lakosság idejében értesüljen legyzen és hogy elszédhessen, vagy ovóhelyekre buzdódhasson.

A jelenlegi német, francia és angol konfliktus alatt láttuk, hogy az utóbbi két állam kiköltöztette Paris és Londonból a gyermekeket, asszonyokat és az olyan egyéneket, akiknek nem volt semmiféle hivatásuk, hogy ezáltal a veszélytől megmentésük. Továbbá láttuk, hogy milyen jól van megszervezve a riadó-szolgalat, mely bármilyen ellenséges repülő észrevesz, mely bármilyen módon megakarná támadni az állam területét és aláirorizza a lakosságot, hogy elrejtőzzék az erre a célra épített ovóhelyekre.

Tehát a veszélynek megelőzése a riadó utján történik. Az oly bombázások után, melyeket nem lehet megakadályozni a passiv védelem van hivatva lépéseket tenni a gázak kémiai anyagának felderítésére, az áldozatok elvételére a fertőzőtörkek első segély adása, fertőtleníteni, az esetleges tüzek eloltására, a fel nem robbant bombák eltávolítására és a romok eltakarítására.

A passiv védelem nálunk a tengerészeti és a légügyi miniszterium mellett működik, amelyet az összes miniszterium segélyez az általános intézkedések érdekében.

A megyei és községi passiv légvédelem a Prefektus, illetve községi bírák felelőssége mellett lesz végrehajtva.

A Prefektusok és községi bírák, hogy ezeknek a rendelkezéseknek eleget tudjanak tenni, minden polgárnak kötelessége, hogy a kapott intézkedéseket jó indulatulag és megértően vagy mert bármilyen ebben az értelemben tett lépés a civil polgároknak a javára történik.

A háborunak a veszélyei mindég nagyok voltak. — Ezeket nem lehetett elkerülni, sem a multban és ezeket a jövőben is csak azok fogják tudni elkerülni, akik minden tekintetben jól elő lesznek készölve úgy anyagiakban, mint lelkiebben. (Folytatjuk.)

A Osiki Magánjavak tárgyalóbizottsága jelentéstételre a fővárosba utazott.

Röviden jelentettük, hogy a közel másfél évtized óta húzódo Csiki Magánjavak elnevezése alatt ismert vagyonomb ügyében miniszteri bizottság érkesett Csikszaradira. Az órási érteket képviselő Czik, törzsökös z'keív vagyonnal kapcsolatos kérdések megbeszélésére Draia Zimo, a kisbbségi miniszterium jogúgyi osztályának vezetője, Fodor Jozianácios kisérteben érkesett Csikszaradára és folytatott hosszas és alapos megbeszélést a Magánjavak igazgatótanácsával. A megvabanás le tanácsotermében lefojt megbeszélések során a vagyontu ajdonoi cikli másfélységi képviselő igazgató-vezér G'örzseppá' Domokos dr. elnök, G'ál Eödre dr. igazgató és Kovács Károly dr. parlamenti képviselővel az élen határozottan lesegzés a kérdással kapcsolatos álláspontját. T'stintette arra, hogy a kiküldött bizottságak nem volt semmiféle intézkedéssel hatásköze, a megbeszélések kizárólag tájékoztató jellegűek voltak.

A kisbbségi miniszterium jóvássai vasárnap jelentéstételre visszaut'ztak a fővárosba. A Csiki Magánjavakkal kapcsolatos legújabb fejleményeket egész Erdély magyar lakossága osztatlan nagy érdeklődéssel figyeli!

Bérbe vennék 10—15 szobás villát pensio részére a nyári hónapokra, Szováta-, Tusnád- vagy Borszak-fürdőn. Ajánlatokat kér Pertya Anna Sighisora, Rego'e Ferdinand 8. 2-3

Sándominic község Piaoterén, 3 üzlethelyiség különkülön is kiadó. Egy üzlethelyiség berendezéssel. Ugyanott egy ló után és egy kényelmes tapeoizott két ló után való szán is eladó. Érdeklődni óv. Krausz Mihálynál. 2-4

Gyergyói élet

Minden tisztelet és megbecsülés legyen papjaink és tanítóinké...

Hozzászólás Kese Attila: Népközösségi feladatok című cikkéhez.

Irta: Csiby Lajos.

A magyar kisebbséget képviselő Magyar Népközösség, mint kisebbségi életünk hivatalos fóruma, feladatainak megoldásában nem azért lassu, erőtlén és eredményekben vérszegény, mert a magyarság magatartása merev, vagy ne ismerné eléggé az új formák közé kényszerült hivatásának fontosságát, az evvel kapcsolatos súlyos felelősséget, hanem azért, mert a még fiatal Magyar Népközösségnek ideje sem lehetett arra, hogy szoros kapcsolatot teremtsen a faluval, a szó valódi értelmében.

Alig egy évi áldásos működése alatt, oly rohamosan tornyosultak a megoldásra váró dolgok, hogyha gondolt is mindezekre, de megvalósítani ideje nem volt.

A magyarság teljes társadalmi egységesítése nemcsak hogy nehéz dolog, de szinte lehetetlennek látszik a jelen körülmények között. És nem is lesz addig megoldható, amíg megfelelő megoldást nem találunk a faluval való közvetlen érintkezéshez.

Kese Attilának az a megállapítása, mely szerint nem lehet ma már társadalmi eszlón értelemben szervezkedni, hanem teljes népi alakulatban kell összefogni a kerges tenyereket, teljesen helytálló. De még nagyobb igazság az, hogy a Népközösségben egymásmellé került népi csoportok olyan meleg közös légkörben éljenek, amely kizár minden megkülönböztetést...

És mi a valóság?

Az, — sajnos, hogy a falunak sem testi, sem lelki szükségleteiről még nem gondoskodunk, még a lehetőségek határain belül sem, mivel életét tűrhetőbbé, éleviszonyait vonzóbbá, elviselhetőbbé tehetjük volna...

Mindezek helyett — valjuk be — inkább szócátázunk, tervezgetünk, elménket csillogtatjuk, közösrüljük, ami éppen úgy fest, mintha hétről-hétre iskolai feladatok megoldásaképpen ismertetőnk irodalmi történetünket, a reformkor kezdetétől a kiegyezésig és a kiegyezéstől napjainkig. A háboru előtti idők emlékeit idézgetjük és úgy tesszük, mintha most is mindeki azt tehetné, amit akar, amit jónak lát?

Nem. A baráti megértés és az emberek közötti békét mutató utakon megtorpanva, eser kétségek között kérdezzük:

Csakugyan van-e Magyar Népközösségi szervezetünknek Öfelsége kormányától kapott olyan értelmű engedélye, melynek alapján szabadon dolgozhat gazdasági, kulturális és szociális téren és amely munkájában képviseli a magyarságot is?

Sokan kérdezik: Van-e a Magyar Népközösségnek erre hivatott vezérkara, lelkiismeretes, munkabíró szerve, akik a meginduláskor oly szépen eltervezett és beindított munkát szakosztályonként el is végezzék?

Nyugodt lelkiismerettel jelentsük ki, hogy van.

S ha valaki még azt is szeretné tudni, vajjon tudatában van-e a Magyar Népközösség

és annak minden egyes tagja a reá háruló nagy felelősségnek, melynek teljesítésében nem a kötelesség a fontos, hanem a lélek és tisztánlátás, há' megnyugtadjuk; sőt, hisszünk ősi történelmünkben sugárzó erőben s rendíthetetlenül bizunk azokban a népi kapcsolatokban, amely sohasem tagadta meg faját és nemzetét.

Tehát mi volna most a legsürgősebb tennivaló és kötelesség?

Az, hogy a Magyar Népközösség minden rendelkezésére álló eszközzel szerezzen érvényt Öfelsége által szentesített és érvényben levő törvényeknek, főképp a végrehajtó közegek részéről leendő tiszteletben tartását illetőleg. Hogy papjaink, tanítóink s mindazok, akik dolgozni szeretnének, ne féljenek a falu osendörjtől. Hogy a törvény szent és sérthetetlen. És azt, hogy a jogok és törvények azok, melyek az ország rendjét, nyugalmit és erkölcsét őrzik, amit föltétlen és mindenkor, mindenkinek tiszteletben kell tartani.

Nem aprólékozom a bajokat, nem sorolom fel mindazokat a dolgokat, melyek teljesen kiölik a népből még az életkedvet is, hanem csak kérdelem: Hogyan és mi módon lehetne segíteni?

A magyar kisebbséget képviselő uraink, bizonyára számon tartanak minden egyes dolgot, melyeket minden egyes esetben a legilletékesebb fórumhoz visznek. És elég erősek is arra, hogy azt könyörtelenül és úgy találják elő, amint van, vagy amint történt, s őszintén mutatnak rá mindazokra a hibákra, melyek egyáltalán nem szolgálják az emberek egymás közötti békéjét és nyugalmit. Hiszen a nyit és őszinte harc sohasem volt hibás, legkevésbé tén.

Népközösségünk a kebelében megéjtett titkári állások betöltésénél is, bizonyára nagy figyelemmel volt a falura, mert e jelentéktelenné látszó kinevezéstől függ minden további közösségi élet és annak megszervezése a falvakban. Ezeknek az állásoknak a betöltésénél — talán mondanunk sem kell — csak papjaink és tanítóink jöhetnek számításba, természetesen a fentebb felsorolt biztosítékok mellett, megpecsételve, központunk nagyrabecsült vesztői és történelmi nevet viselő uraink személyes kézzszorításával.

Ez volna az egyetemes magyar társadalom segítő és erőt adó keze, a falu papja és tanítójának. Így tudnók csak biztosítani és megővni lelkiismeretünket minden felelőtlen hatalommal szemben. — Igen, így és itt kell hogy kezdjük végre a falvak felé való fordulás és az egyetemes népszolgálat kiépítése, valamint a kisgazda osztály beszerzését. Többi mindent elvégezz majd az őserő és élniakarás, ami a magyarban él...

A magyarság megszervezése, ha az léte jobbítását vagy erkölcsi erőinek megerősödését jelenti, soha sem volt nehéz dolog. Csak a módját kell eltalálni. Bizonyosság erre a szervezett munkásság példátmutató egységes csatlakozása a népközösséghez, amely egyik fénypontja volt Népközösségünk teljesítményének.

A közösségi életre való nevelés, az abba való beleélés egy külön iskola, melynek teljesítése alól senki sem vonhatja ki magát. De nem is vonja. Szent meggyőződéssel állítom, hiszen ismerem fajtámat... egy jó szó, egy kézzszorítás, a közös sorsban való egygyé dobbanás, egyetlenegy szikrája elég, hogy egyek legyünk.

Csak a módját kell eltalálni... a hely és viszonyok ismeretét, a népi gondolkodás, értelem, műveltség, akarás szempontjainak figyelembevételével. Kik jöhetnek azonban itt is számításba, ha nem a nép között élő pap és tanító? Igen, ezek az agyonsanyargatott, de a jövő életünket magukba hordozó világító elemek, akiknek ma még az imádságuk is gyanus?...

Ebben astán nincs különbség keresztény és keresztény magyarok között. Ellenben nagy

különbség mutatkozik népközösségi szervezeteinkbe való beolvadásokban, vidékenkint. Hogy csak egyet említsék: Gyergyó kilenc faluja közül egyetlenegy van a népközösségben, míg a többi szervezetlenül áll.

Ezt azonban nem merném állítani egy más kereszténynek lakta vidékről... De itt sem mi vagyunk a hibások, sem Népközösségünk, hanem egy egészen más valami, a székely végvárok különös politikuma. És így vagyunk népünk erkölcsi, gazdasági életével is, melyben különböző sötét hatások élnek.

Ezekkel kell szembe nézni, ezeket kell a törvény keretei közé visszazsorítani, hogy népünk nyugodtan élhesse önmaga, intézményei és közösségi életét. Enélkül nincs és nem lehet szervező munka, enélkül nem élhetünk a magunk földjén. Amig ez nincs, nélkülözhetőeknek látszunk az állami életben, s mint ilyenek nélkülözünk legerősebb jogainkat is.

Tehát ezek azok az apróbb, de súlyos lelki rebbenések, melyek annyi de annyi gondot okoznak kisebbségi életünk és magyar közösségi összefogásunk teljes sikerében.

De bizunk a mindenható kegyelmében és önmagunkban. Hiszünk a törvények erejében és rendületlenül bizunk vezetőinkben s a kereszt szolgálatában álló papok és tanítók lelkiismeretes munkájában, hogy az övek lehessen minden tiszteletünk és megbecsülésünk.

H I R E K .

— Az E. M. E. új tagjai. Az E. M. E. választmánya legutóbbi ülésén foglalta a múlt év nyarán Gyergyószentmiklóson megtartott vándorgyűlésének szép erkölcsi sikerével, a gyűlés előkészítésében és megszervezésében részt vett rendező bizottsági tagokat, nevezetesen: László Ignác róm. kath. főesperes-plebánost, Dr. Fejér Mihály, Dr. László Dániel és Dr. Bánke Antal ügyvédek, Berecz János és Barabássy József nyug. főerdőmérnököket, Balint Akos és Balassa Sándor iskolai igazgatókat, Dr. Galat Attyos orvost, Csiby Lajost, lapunk Gyergyói Élet rovatvezetőjét, Gal Ferenc igazgatót, Nagy Sándor bankhivatalnokot és Adler Sándort, az E. M. E. rendező tagjaitul megválasztotta. A rendező bizottság az E. M. E. kulturális célkitűzéseinek megvalósításában tovább dolgozva legújabb tervbevitte a „Gyergyói székely közösség megalapítását” megszervezését, melynek célja részint a székely közösség eredeti, ősi formájának megőrzése, másrészt az ősi viselet propagálása és terjesztése.

— Színház Gyergyószentmiklóson. A brassói magyar színház Szabados József színházigazgató vezetésével január 30-án városunkba érkezik. Az 50 tagú társulat saját zenekarával ma Erdély legnagyobb és legjobb operett együttese, amely székelyföldi körútfán Gyergyószentmiklóson, a Dacla színháztermében január 30-án, 31-én, február 1-én és 2-án bemutatja a „Daiol a Voiga” című nagy operettet, „Kisúti nani” című színes bohózatot és a „G. ümölcs a fan” című remek vígjátékot. Ezek a darabok a mai színház iradatom legjobb és legújabb termékei, amelyek mindenütt a magyar színházok örökös sikerrel futnak. A délutáni előadások során felújítja a színház a halhatatlan szép műsorszáma „Maria Grófnőt”, a „Drótos tótót” és a „Köz nevelés” című operetteket.

Convocare.

Potrivit art. 11—13 din Legea Corpului Contabililor autorizati și experți contabili și art. 33—35 din Regulamentul acestei Legi, Domnii membrii ai Secțiunii Corpului Contabililor Autorizati și Experți din Mercurea-Ciuc, sunt convocati în adunare generală, pe ziua de Duminică, 28 Ianuarie 1940, ora 10 dimineața, în localul Băncii Naționale Române din Mercurea Ciuc, la ordinea zilei fiind următoarele chestiuni:

1. Aprobarea bilanțului și contului de profit și pierdere pe anul 1939.

2. Descărcarea Consiliului de administrație de gestiunea sa.

3. Aprobarea proiectului de buget pe anul 1940. Dacă la data sus anunțată nu se va întruni numărul de membrii conform legii, adunarea se va ține în ziua de Duminică, 4 Februarie 1940, la aceeași oră și în același local, când se vor lua deciziuni cu orice număr de membrii prezenți.

Președintele, P. Bojln. Secretar, I. Păcurar.

Egy gyermekocsit keresek megvételre Oim a kiadóhivatalban.

Gyergyói élet

Minden tisztelet és megbecsülés legyen papjaink és tanítóinké...

Hozzászólás Kese Attila: Népközségi feladatok című cikkéhez.

Írta: Csiby Lajos.

A magyar kisebbséget képviselő Magyar Népközség, mint kisebbségi életünk hivatalos fóruma, feladatainak megoldásában nem azért lassu, erőtlén és eredményekben vérszegény, mert a magyarság magatartása merev, vagy ne ismerné eléggé az új formák közé kényszerült hivatásának fontosságát, az evvel kapcsolatos súlyos felelősséget, hanem azért, mert a még fiatal Magyar Népközségnek ideje sem lehetett arra, hogy szoros kapcsolatot teremtsen a faluval, a szó valódi értelmében.

Alig egy évi áldásos működése alatt, oly rohamosan tornyosultak a megoldásra váró dolgok, hogyha gondolt is mindezekre, de megvalósítani ideje nem volt.

A magyarság teljes társadalmi egységesítése nemcsak hogy nehéz dolog, de szinte lehetetlennek látszik a jelen körülmények között. És nem is lesz addig megoldható, amíg megfelelő megoldást nem találunk a faluval való közvetlen érintkezéshez.

Kese Attilának az a megállapítása, mely szerint nem lehet ma már társadalmi eszlón értelemben szervezkedni, hanem teljes népi alakulásban kell összefogni a kőrges tenyerekkel, teljesen helytálló. De még nagyobb igazság az, hogy a Népközségben egymásmellé került népi csoportok olyan meleg közös légkörben éljenek, amely kizár minden megkülönböztetést...

És mi a valóság?

As, — sajnos, hogy a falunak sem testi, sem lelki szükségleteiről még nem gondoskodunk, még a lehetőségek határain belül sem, mivel életét túrhetőbbé, életviszonyait vonzóbbá, elviselhetőbbé tehetjük volna...

Mindezek helyett — valjuk be — inkább szócátázunk, tervezgetünk, elménket csillogtatjuk, közösrüljük, ami éppen úgy fest, mintha hétről-hétre iskolai feladatok megoldásaképpen ismertetőnk irodalmi történetünket, a reformkor kezdetétől a kiegyezésig és a kiegyezéstől napjainkig. A háboru előtti idők emlékeit idézgetjük és úgy tesszük, mintha most is mindeki azt tehetné, amit akar, amit jónak lát?

Nem. A baráti megórtás és az emberek közötti békét mutató utakon megtorpanva, esz kétségek között kérdezzük:

Csakugyan van-e Magyar Népközségi szervezetünknek Öfelsége kormányától kapott olyan értelmű engedélye, melynek alapján szabadon dolgozhat gazdasági, kulturális és szociális téren és amely munkájában képviseli a magyarságot is?

Sokan kérdezik: Van-e a Magyar Népközségnek erre hivatott vezérkara, lelkiismeretes, munkabíró szerve, akik a meginduláskor oly szépen eltervezett és beindított munkát szakosztályonként el is végessék?

Nyugodt lelkiismerettel jelentsük ki, hogy van.

S ha valaki még azt is szeretné tudni, vajjon tudatában van-e a Magyar Népközség

és annak minden egyes tagja a reá háruló nagy felelősségnek, melynek teljesítésében nem a kötelesség a fontos, hanem a lélek és tisztánlátás, hát megnyugtadjuk; sőt, hisszünk ősi történelmünkől sugárzó erőben s rendíthetetlenül bizunk azokban a népi kapcsolatokban, amely sohasem tagadta meg fajtát és nemzetét.

Tehát mi volna most a legsürgősebb tennivaló és kötelesség?

As, hogy a Magyar Népközség minden rendelkezésére álló eszközzel szerezzen érvényt Öfelsége által szentesített és érvényben levő törvényeknek, főképp a végrehajtó közegek részéről leendő tiszteletben tartását illetőleg. Hogy papjaink, tanítóink s mindazok, akik dolgozni szeretnének, ne féljenek a falu osendőrjától. Hogy a törvény szent és sérthetetlen. És azt, hogy a jogok és törvények azok, melyek az ország rendjét, nyugalmit és erkölcsét őrzik, amit föltétlen és mindenkor, mindenkinek tiszteletben kell tartani.

Nem aprótékozom a bajokat, nem sorolom fel mindazokat a dolgokat, melyek teljesen kiölik a népből még az életkedvet is, hanem csak kérdem: Hogyan és mi módon lehetne segíteni?

A magyar kisebbséget képviselő uraink, bizonyára számon tartanak minden egyes dolgot, melyeket minden egyes esetben a legilletékesebb fórumhoz visznek. És elég erősek is arra, hogy azt könyörtelenül és úgy találják elő, amint van, vagy amint történt, s őszintén mutatnak rá mindazokra a hibákra, melyek egyáltalán nem szolgálják az emberek egymásközi békéjét és nyugalmit. Hiszen a nyílt és őszinte harc sohasem volt hiba, legkevésbé tün.

Népközségünk a kebelében megéjtett titkári állások betöltésénél is, bizonyára nagy figyelemmel volt a falura, mert e jelentéktelennek látszó kinevezéstől függ minden további községi élet és annak megszervezése a falvakban. Ezeknek az állásoknak a betöltésénél — talán mondanunk sem kell — csak papjaink és tanítóink jöhetnek számításba, természetesen a fentebb felsorolt biztosítékok mellett, megpecsételve, központunk nagyrabecsült vezetői és történelmi nevet viselő uraink személyes kézzsorításával.

Es volna az egyetemes magyar társadalom segítő és erőt adó keze, a falu papja és tanítójának. Igy tudnók csak biztosítani és megővni lelkikínosainkat minden felelőtlen hatalommal szemben. — Igen, így és itt kell hogy kezdjük végre a falvak felé való fordulás és az egyetemes népszolgálat kiépítése, valamint a kisgazda osztály beszerzését. Többi mindent elvégez majd az őserő és élniakarás, ami a magyarban él...

A magyarság megszervezése, ha az léte jobbulását vagy erkölcsi erőinek megerősödését jelenti, soha sem volt nehéz dolog. Csak a módját kell eltalálni. Bizonyosság erre a szervezett munkásság példátmutató egységes osatlakozása a népközséghez, amely egyik fénypontja volt Népközségünk teljesítményének.

A községi életre való nevelés, az abba való beleélés egy külön iskola, melynek teljesítése alól senki sem vonhatja ki magát. De nem is vonja. Szent meggyőződésel álltom, hiszen ismerem fajtámat... egy jó szó, egy kézzsorítás, a közös sorsban való eggyé dobanás, egyetlenegy szikrája elég, hogy egyek legyünk.

Csak a módját kell eltalálni... a hely és viszonyok ismeretét, a népi gondolkodás, értelem, műveltség, akarás szempontjainak figyelembevételével. Kik jöhetnek azonban itt is számításba, ha nem a nép között élő pap és tanító? Igen, ezek az agyonsanyargatott, de a jövő életünket magukba hordozó világitó elemek, akiknek ma még az imádságuk is gyanus?...

Ebben astán nincs különbség keresztény és keresztény magyarok között. Ellenben nagy

különbség mutatkozik népközségi szerveztünkbe való beolvadásokban, vidékenkint. Hogy csak egyet említsék: Gyergyó kilenc faluja közül egyetlenegy van a népközségben, míg a többi szervezetlenül áll.

Est azonban nem merném állítani egy más kereszténynek lakta vidékről... De itt sem mi vagyunk a hibásak, sem Népközségünk, hanem egy egészen más valami, a székely végvárák különös politikuma. As így vagyunk népünk erkölcsi, gazdasági életével is, melyben különböző sötét hatások dűlnak.

Ezekkel kell szembe nézni, ezeket kell a törvény keretei közé visszassorítani, hogy népünk nyugodtan élhesse önmaga, intézményei és községi életét. Enélkül nincs és nem lehet szervező munka, enélkül nem élhetünk a magunk földjén. Amig ez nincs, nélkülözhetőnek látszunk az állami életben, s mint ilyenek nélkülözük legelemibb jogainkat is.

Tehát ezek azok az apróbb, de súlyos lelki rebbenések, melyek annyi de annyi gondot okoznak kisebbségi életünk és magyar községi összefogásunk teljes sikerében.

De bizunk a mindenható kegyelmében és önmagunkban. Hiszünk a törvények erejében és rendületlenül bizunk vezetőinkben s a kereszt szolgálatában álló papok és tanítók lelkiismeretes munkájában, hogy az övek lehessen minden tiszteletünk és megbecsülésünk.

H I R E K .

— Az E. M. E. új tagjai. Az E. M. E. választmánya legutóbbi ülésén foglaltatva a most év nyarán Gyergyószénmisklóson megtartott vándorgyűlésének szep erkölcsi sikerével, a gyűlés előkészítésében és megszervezésében részt vett rendező bizottsági tagokat, nevezetesen: László Ignác róm. kath. főesperes-plebánosi, Dr. Fejér Mihály, Dr. László Dániel és Dr. Benke Antal ügyvédek, Berecz János és Barabáss József nyug. főerdőmérnököket, Balint Akos és Bilas Sándor iskolai igazgatókat, Dr. Gaal Atajos orvost, Csiby Lajost, lapunk Gyergyói Élet rovatvezetőjét, Gal Ferenc igazgatót, Nagy Sándor bankhivatalnokot és Adler Sándort, az E. M. E. rendező tagjaitul megválasztotta. A rendező bizottság az E. M. E. kulturális célkitűzéseinek esilemében tovább dolgozva legújabbban tervbe vette a „Gyergyói székely szöveggyűjtemény” megszervezését, melynek célja az a székely szöveggyűjtemény eredeti, ősi formájának megőrzése, másrészt az ősi viselet prágálása és terjesztése.

— Színház Gyergyószénmisklóson. A brassói magyar színház Szabócsay József színházgató vezetésevel január 30-án városunkba érkezik. As 50 tagu társulat saját zenekarával ma Erdély legnagyobb és legjobb operett együttese, amely székelyföldi körútián Gyergyószénmisklóson, a Dacia színházteremben január 30-án, 31-én, február 1-én és 2-án bemutatja a „Dalol a Voiga” című nagy operettet, „Kisúld nani” című senes bohózatot és a „Gümölcs a fan” című remek vígjatekot. Ezek a darabok a mai színház irodalom legjobb és legújabb termékei, amelyek mindenütt a magyar színházok örösi sikerrel futnak. A délutáni előadások során felültja a színház a halhatatlan szep muzsikája „Maria Grófnót”, a „Drótos totó” és a „Kak nefeletts” című operetteket.

Convocare.

Potrivit art. 11—13 din Legea Corpului Contabililor autorizati și experți contabili și art. 33—35 din Regulamentul acestei Legi, Domnii membrii ai Secțiunei Corpului Contabililor Autorizati și Experți din Mercurea-Cluc, sunt convocati in adunare generală, pe ziua de Duminică, 28 Ianuarie 1940, ora 10 dimineața, in localul Băncel Naționale a Românel din Mercurea Cluc, la ordinea zilei fiind următoarele chestiuni:

1. Aprobarea bilanțului și contului de profit și pierdere pe anul 1939.

2. Descărcarea Consiliului de administrație de gestiunea sa.

3. Aprobarea proiectului de buget pe anul 1940. Dacă la data sus anunțată nu se va întruni numărul de membrii conform legii, adunarea se va ține in ziua de Duminică, 4 Februarie 1940, la aceeași oră și in acelaș local, când se vor lua deciziuni cu orice număr de membrii prezenți.

Președintele, P. Bojin. Secretar, I. Păcurar.

Egy gyermekocsit keresek megvételre Oim a kiadóhivatalban.

S Z I N H Á Z.

A marosvásárhelyi — brassói magyar színház 4 napos vendégjátéka.

Igazgató: Szabadkay József.

A Brassóban játszó marosvásárhelyi magyar színház, amely ma Erdély legnagyobb és legjobb operett-együttese, Marosvásárhelyre való hazatérésében...

A vendégjátékok folytán az Idei színháznak három legnagyobb és legremekesebb ujdonságait mutatja be Csikszereда város és vidéke közönségének.

Csütörtökön este Jenei János és Schreiber Alajos erdélyi szerzők „Dalol a Volga” nagy operettjének bemutatás előadására lesz, amelyet most játszik a társulat Brassóban.

Aszontalan sikert aratott „Klotild néni” zenés bohózatot pedig péntek este nésheti meg a közönség. Vasárnap este 6 órákor „Gyümölcs a fán” című vígjátékot mutatja be a társulat prózai együttese.

Mindhárom darab az Idei évad színpad iradalmának legnagyobb alkotása. Csikszereда közönségének ritkán van alkalma ilyen társulatok előadásait látni, tehát mindenki, akit a társulat tükre felkeres személyesen, legyessen elő ezekre az előadásokra, amelyek az „Aszra” termésben lesznek megtartva.

A társulat tagjai: Ürmösey Magda, Wojtiszky Klára, Kőzei Duna, Sándor Ica, Mitrál Róza, Kun Edit, Katona Bóka, Gál Bóka, Hegedűs Margit, Török Ica, Zoltán Róza, Jenei János, Hegyessy Ferenc, Szabadkay Mária, Révész Sándor, Vég József, Peterák Tibor, Homm Pál, Bánhegyessy Sándor, Komáromi Attila stb. mindannyi a magyar színház színe-javára.

A színház tükre kéri, hogy akiknek 3 napra van kiadai való burocsolt szobája, a Vakar könyvtárakadásban bejelenteni szíveskedjék.

M Ű S O R :

Január 25-én, csütörtökön este 9 órákor: „Dalol a Volga” operett.

Pénteken délután 4 órákor: „Gyimesi vadkirály”, olcsó helyárakkal.

Este 9 órákor: „Klotild néni” zenés bohózat. Szombaton nincs előadás.

Vasárnap délután 3 órákor: „Zimber Zombori szép asszony” operett, olcsó helyárakkal.

6 órákor: „Gyümölcs a fán” vígjáték, bemutatás előadás.

9 órákor: „Csókos asszony” remek operett.

Hétfőn, délután 4 órákor: „Sárga csikó”, olcsó helyárakkal.

9 órákor: „Hattyu lovag” szennációs operett.

S P O R T.

Nagyszabású siversenyek színhelye lesz a Brassó közelében levő Bolnok nevé helyén. A Brassói Turista Egyesület — mint ismeretes — pár évvel ezelőtt mintegy 200.000 lejese költséggel itt építette fel Kéleturópa legnagyobb és legjobb slugrószínházát...

Asz idén a sl-verseny program lényegesen bővült ezen, hogy az országot kerületekre osztották és kiírták a kerületi bajnoki versenyeket is. A B. T. E., mint az ország legerősebb sl-kerületének legaktívabb és legnagyobb szánccal rendelkező egyesülete természetesen megkapta a kerületi bajnoki ugróverseny megrendezésének a jogát is.

A nagy száncon, mely hetek óta kitűnő állapotban van, már régen megkezdődtek az edzések. A B. T. E. országos bajnok-ugrói: Kovács György (ugrásai: nem Kovács), Welkecs Károly, továbbá a Bolnok-Kupa első győztese Török János, Welkecs Ernő, Székely István és mások már remek ugrásokat végeztek és ugrásuk állandóan 44—56 méter között váltakoztak.

A január 28-ai versenyen valószínűleg megdőlt Ciomps Hubert 56 méteres rekordja.

A szövetség megbízásából ugyancsak a Brassói Turista Egyesület rendel meg az idén is az országos bajnoki ugró-versenyt. Ennek napjait a szövetség február 11-ét ülté ki. A B. T. E. mindet versenyre már megkezdte az előkészületeket mert a nagyvárú verseny sáncaival mintegy három-négyezer főnyi nézőközönség elhelyezéséről is kell gondoskodnia.

As országos jelentőségű sl-versenyek programja a következő:

Január hó 27-én kerületi bajnoki futó-verseny a brassói Polanában.

Január hó 28-án kerületi bajnoki ugró-verseny és Bolnok-Kupa ugró-verseny a Bolnokon.

Február hó 4-én kerületi bajnoki lesikló és műlesikló verseny a Keresztényhavason és a Polanában.

Február hó 8-án országos bajnoki futó-verseny a Polanában.

Február hó 10-én országos bajnoki staféta-verseny a Polanában.

Február hó 11-én országos bajnoki ugró-verseny a Bolnokon.

Február hó 17-én országos bajnoki lesikló-verseny a Bucsecsen.

Február hó 18-án országos bajnoki műlesikló-verseny a Bucsecsen.

A Brassói Turista Egyesület, mely nemcsak Erdély magyarországnak, hanem Romániának egyik legerősebb és legjobban szervezett sl-egyesülete, valamilyen versenyen nagyszabású versenyre indit. Eddig már számos országos bajnokságot szerzett versenyzői és az Idei, minden eddiginél céludatosabb és komolyabb edzések és eddigi mutatott formák alapján remélni lehet, hogy a kerületi és országos bajnoki versenyek mind a szomban ott lesznek a döntőben.

K Ű L Ö N F É L É K.

Márton Ferenc újabb kitüntetése. A Magyar Központosított Társulat budapesti közlése felülírta kelteti Csikszereдаi Márton Ferenc festő- és szobrászművészt debreczeni honvédelmi kőrűve. A monumentális szobor egy honvédet ábrázol, aki a maga egyszerűségében csodálatosan symbolizálja a magyar akaratot. Márton Ferenc, ki három évvel ezelőtt, mint festő, a legszébb sikereket aratta, most szobor-területével hódította meg a közönséget és a művészvilágot. Debreczenben több mint száz szobrász pályásozott. Elő Márton Ferenc lett. A szobor már bronzba öntve készen várja felállítását. — Mártan sorakosik a Katona József emlékmű (Petrú báni) és a budapesti népfelkelők pártjának szoborai mellé. Márton debreczeni honvédjevel a Központosított Társulat Rókk Saliárd nagydíjat nyerte el. — Csilki Anikó, ha Debreczenbe jár, okvetlenül nézze meg az örök szép szobrot.

Kinevezés. Balázs András káplánt nevezték ki a nagyvárszegi Terézánium igazgatójává. Az Erdélyi Római Katolikus Igazgatótanács előterjesztése alapján Márton Aron püspök, a nagyvárszegi Terézánium igazgatójává és szobori elővárosi plebánossá Balázs Andrást kolozsvári káplánt nevezte ki.

A bevonulások első helybeli áldozata. A vasuton nagy bevonuló tömegek mozognak. Az illetékes csapatvezetők és vissza. Ennek a szülföltérnek az tömeg-fejlettségnek esett áldozatánál Kóvér György csikszereдаi géplakatos. Baccal csapjától szabadságot és hámsfél utazott. A regáli adjudi átszálló állomáson óriási tömeg várakozott a csiki vonatra. Amikor a vonat az állomásra berobogott, az utasok valóságos rohamot intéstek a helyekért. Ezen az éjszakai fejlettségben január 15-re virradó éjjel történt a szerencsétlenség, amely Kóvér György halálát okozta. A tragédiát fokosita, hogy az adjudi állomáson tartózkodott Kóvér Páncs, a szerencsétlenül járt fia testvére, aki éppen bevonulóba volt Baccal felé és így szembejött a szerencsétlenül járt fiaival embert, akiknek tragédiája iránt társadalmunk minden rétegében nagy a részvétel. — Halálát özvegye, két gyermeke és édesanyja öv. Kóvér Sándorral gyászolja. — Kóvér György holttestét a család hazahozatta és január 18-án a város közönségének óriási részvételével temették el.

Figyelmeztetés. A marosvásárhelyi kereskedelmi és iparkamara 101—1940. számú leiratával újjak figyelmezteti mindazok nagybeni kereskedőket, akik elsőrendű készletkével cikkekkel rendelkezik, hogy ezen kereskedelmek a Miniszteri Économié N. t. kőtion engedély nélkül nem gyakorolhatják (art. 7) Mindazon, kik ezt az autorizációt 1939 december 5-ig nem körték és december 31-ig nem kapták meg, nem gyakorolhatják a nagybeni kereskedelmet.

SZEMÉLYZETI KIMUTATÁSOK kék és fehér színben kephatók lapunk kiadóhivatalában. A kimutatások február hó 1-ig okvetlen beérkezendők a Munkügyi felügyelőséghez, még pedig négy példányban.

Rokkant tiszták és őrmesterek figyelmébe! Kérjük azokat a volt osztrák—magyar hadseregbeli hadirokkant tisztakat és őrmestereket, akik nek nyugdíjgye még nincsen egyeztetve, de újjak folyamatban van, hogy sürgősen jelenkessenek lapunk szerkesztőségében.

Vetőmag beszerzés. A Csikvármegyei M. sz. gazdasági Kamara rendelkezést kapott, hogy a vármegyei vetőmag szükségletéről megfűlő időben gondoskodás történjen. A Kamara vezetősége megfűlte az intézkedéseket az előláthatóság azot, akik jégkárt szenvedtek, a vetőmag beszerzésben előnyben részesítnek.

Meghívó a Vörös-Kereszt Egyesület közgyűlésére. A Román Vörös-Kereszt Egyesület csikszereдаi fiója közudomára hozza, hogy évi rendes közgyűléset 1940 évi január hó 21-én, vasárnap d. e. fél 12 órákor fogja megtartani a Prof. cura termében, kérve az összes tagok szives megjelenését. Targyoraok: 1. B. szammó a választmányak 1939 évben ki fejeit működéséről és az 1939 évi szammó előterjesztése. 2. A választmányok megfűlése az eljárván. annak 4 évi időtartamra való megválasztása. 3. Közönlék. Abban az esetben, ha a tagok mecfűlése szám bsz nem jelenlének meg, a közgyűlés 1940 évi január hó 28-án lesz megtartva. Mercurea-Ciuc, ia 12 január 1940. T. gosaai elnök: Dr. A. Szász. Titkár: Ioan Burcan.

Halálosítók. Palás Mária 78 éves korában, folyó évi január hó 15-én meghalt Csikszereдаban. Temetése 17-én volt nagy részvétellel mellett.

Étkez Andrásné szül. Bartha Katalin nyug. igazgató-sejtő özvegye, 84 éves korában, folyó évi január hó 15-én elhunyt Tuzsádon. Kibunyiban Dr. Eitkes E. drcse karcfalvi körvros édesanyját gyászolja.

Francois, angol nyelvórakat adok jutányosan. Cím a kiadóhivatalban.

Dr. Darkó Jenő halála. Dr. Darkó Jenő, a debreceni gróf Tisza István tudományegyetem nyilvános rendes tanára, 60 éves korában, Debreczenben, január 8-án elhunyt. A boldogult a háromszék megyei Dálnok község született volt. Középsőiskolai tanulmányait a Székely Mikó Kollégiumban, majd néhai C. után Vilmos osztálytársai, emlegeti tanulóként végezte. Tanári pályára lépett és oklevélét a kolozsvári egyetemen szerezte meg. Értékes tudományos munkássága elismerésül a debreceni egyetem klasszikus-filológiai tanácskőre nevezte ki rendes tanárnak. A tudós professzor élte utolsó éveiben sokat foglalkozott a huonaknak a kinalak több ezer éves történelmi feljegyzéseiből most ismertté vált műfűjával és kutatásaival eredményről több ízben beszámolt a rádió úján. Halálát két hónapi betegség után ischiásból keletkezett vérmérgezés okozta. Özvegyén és gyermekeivel kívül testvére élv. Ötös Palás Darkó Anna gyászolja.

Az E. K. E. Csikszereдаi Osztályának hírei. A színpadon megkezdődött A vasárnapi tanfűjóm d. e. 10 órákor és d. u. 2 órákor, a hétköznapi kedden, csütörtökön és szombaton d. u. fél 2 órákor kezdődik. A szokásos évi házi verseny két napon zajlik le. Január 28-án, vasárnap a Suta-ház mellett d. e. 10 órákor futóverseny, délután 2 órákor ugró és akadályverseny. B. lépb-díj 15 lej. Február hó 4-én, vasárnap d. u. után a Háramból nagy lesikló verseny lesz. Ékezés 3 órákor a szögöldi Kivár-tető mellett vőgybe, majd utána a Kivár-tető o'fán verseny. — Ez a házi verseny egyuttal szűjtő verseny is a csiki sl-csapatok, amely február közepén a Csikszereдаban megrendezendő szűjtő-fő kupaversenyen képviselnie az EKE csiki osztályát, ezért minden csiki versenyző részt kell vegyen a házi versenyen is.

A vonat alá esett egy csikszereдаi fekete. Végzetes kimenetű vasuti szerencsétlenség játszódott le a sepsibükkesádi állomáson. A kora d. u. 10 órákban egy szerelvény tolatott a pályaudvar e'itű részén. Preda György 45 éves csicól fekete tolatott vonat mellett ment. Egy óriási pillanatban Preda a síkon, elaposott pályatesten megcsuszott és a kerekek alá került. A szerencsétlenséget, amely több ember szeme előtt játszódott le, már nem lehetett elkerülni. A fekete a vaskerekek alá zuhant és a vonat tördén alul mindkét lábát teljesen lemetszette. A megcsúszott embert elő a szűlyben részletítették, majd becsúszították a sepsibükkesádyi kórházba. Az életét azonban a nagy vérvesztéses következtében már nem lehetett megmenteni. Néhány óral szenvedés után meghalt. A szerencsétlenség áldozatának öt kis koru gyermeke maradt árván.

Köszönetnyilvánítás. Mindazon jó ismerősöknek, akik Palás Mária temetésén részt vettek és részvétellel kekerestek ezu on mord köszönetet öv. Bartha G. szász és családja.

Gazdanapok Kolozsvárt. A szokottnál szűlesebb és változatosabb keretekben rendez meg az E. M. G. E. 1940-ben február 17—21 napja a tavaszi vetőmag kiállítását és szűjárt, mely ezuttal immár a XVI-ik. A kiállítás az idén köztivánra háziipari csoporttal is bővül, amely körülmény szénessé és a nagyközönség számára is értekbessé és vonzóvá teszi azt. Az E. M. G. E. vezetősége most állítja össze a kiállítás napirendjét. E szerint február 17-én délelőtt 11 órákor lesz a hivatalos ünnepélyes megnyitása. D. u. uan 3 órákor az E. M. G. E. igazgató választmánya tart ülést. Február hó 18-án, vasárnap délelőtt 10 óral kezdettel szűjtőedások lesznek a gandkőri elnökök teendőiről, a földtakarmányok termesztéséről, a szűlsárról, a helyes gyűmölcs-kezeléséről, a vadontermő gyógynövények gyűjtésének 1940-re való meg szervezéséről, a kisgazda számteléről, a kisgazda vetőmagvairól, a szűjtők szűjtőparáról, a háziipari szűjtőszűjtőiről és a háziipari termékek értékesítéséről. Az e'edőket az egyesület Erdély legjobb szakértő sorából kéri fel. Minden a kiállításal kapcsolatos kérdésben készséggel és díjtalanul nyújt felvilágosítást az E. M. G. E. C. u. j.—Kolozsvár Str. R. g. a 16.

NYILTTÉR.)*

Figyelmeztetés.

Öv Reucianu S. f. n. né szül. Szász Borbála jelenleg csikszereдаi lakóssal mindenféle övöz körtét megasztentem, tényei-rt felelőséget nem vállalok.

M. reurea Ciuc—Csikszereда, 1940 január hó 15.

Rendi Mihály mészáros.

*) E rovat alatt kösültékért nem vállal felelőséget a Szek. és Kiadó.

Egy jobb minőségű kocsiszán, meleg kárpitozással eladó, Nagy G. Jozsefnél, Mercurea Ciuc—Jigodin. 2—3

MODELL KALAPOK. tis naponként új formák eleés ártban, megtekinthetők VENCZEL TANÁRNÉNÁL. Ugyanott kösültnek minden nemű női kalapok elsőrendű anyag hasznáadásával. Kalapok átalakítása a legkisebb idő alatt. Mercurea-Ciuc, I. C. Bratlanu (Gimnázium) uca 112. sz., a Sörház közelében.